

PANDA Training Toolkit

Deel 2 – Uitdagingen en mogelijkheden

Dit document maakt deel uit van het Europese Erasmus+KA- project, "Participation and Collaboration for Action", acroniem PANDA, code 2020-1-BE02-KA202-074818. Bij het project zijn 4 Europese universiteiten betrokken: Arteveldehogeschool (België), Norwegian University of Science and Technology (Noorwegen), Queen's University Belfast (Noord-Ierland) en Universidad Complutense de Madrid (Spanje). Er zijn ook 4 organisaties bij betrokken: Agentschap Opgroeien (België); Trondheim Kommune /Link (Noorwegen); Voice of Young People in Care, VOYPIC, (Noord-Ierland) en Fundación Secretariado Gitano , FSG (Spanje).

Deel 2 – geschreven door Winter, K. en het Arteveldehogeschool/Opgroeien team met aanvullingen op het ontwerp – auteurs: Winter, K., Haedens, N., Aerts, L., Lowagie, L., Saenen, V., Eerdekens, W., Heirbaut, E., en Blanco Carrasco M., Børmark, P., Corchado Castillo, A.I., Dorado Barbe, Hernes, S., Husby, I.S., Juul R., McCafferty, P., Mercado García, E., McGuigan, G., Ortiz Mateos, M., Roncal Vargas, C., Toal, A.

Inhoud

ALGEMENE INTRODUCTIE.....	3
1 AANVANG DEEL 2: UITDAGINGEN EN MOGELIJKHEDEN.....	3
2 GROEPSREGELS	3
3 BEDOELING EN DOELSTELLINGEN VAN DE TRAININGSSESSIE	3
SECTIE A: NAAR EEN LERENDE MINDSET: WAARDEREND DELEN VAN LEREN	5
SECTIE B: VERSTERK EN ONTDEK DE PRAKTIJK VAN HET GEVEN VAN EEN STEM AAN KINDEREN EN JONGEREN EN HET MEENEMEN VAN HUN STEM IN HET HELE TRAJECT: CONCRETE DETAILS KRIJGEN	6
SECTIE C: UITDAGINGEN AANPAKKEN	7
SECTIE D: DE SESSIE BEËINDIGEN: OVERGAAN TOT ACTIE.....	8
SECTIE E: VERVOLGSESSIE	9
REFERENTIES.....	10

Algemene introductie

De toolkit is ontworpen als onderdeel van het Erasmus+ PANDA-project. Het bestaat uit vier aparte delen:

- Deel een, wettelijke kaders, richt zich op het IVRK, General Comments
- Deel twee behandelt uitdagingen en mogelijkheden
- Deel drie gaat over sociale/groeps participatie
- Deel vier richt zich op methoden en tools

Elk onderdeel kan worden gebruikt als een op zichzelf staande oefening of de onderdelen kunnen opeenvolgend worden gegeven. De toolkit vormt een aanvulling op de bronnen die zijn ontworpen als onderdeel van het Erasmus+-project. Opleiders en deelnemers wordt sterk aangeraden om deze naast de toolkit te gebruiken.

1 Aanvang deel 2: Uitdagingen en mogelijkheden

De opleider nodigt deelnemers uit om te vertellen wie ze zijn, waar ze werken en welk talent ze hebben.

2 Groepsregels

De opleider nodigt de deelnemers uit om enkele groepsregels te identificeren volgens welke de groep zal werken en die kunnen omvatten:

- vertrouwelijkheid - wat in de groep wordt gezegd, blijft in de groep
- iedereen is evenwaardig
- wat in de groep wordt gezegd, blijft in de groep
- zorg voor ruimte voor iedereen om deel te nemen
- waardeer de bijdragen van iedereen, of je het nu eens bent of niet
- creëer leerkansen voor elkaar en voor de organisatie als geheel
- geef alleen constructieve feedback.

3 Bedoeling en doelstellingen van de trainingssessie

De opleider schetst de doelstellingen van de trainingssessie. Dit onderdeel van de toolkit richt zich op drempels en kansen die professionals ervaren bij het in de praktijk brengen van participatierechten van jonge kinderen. De doelstellingen zijn:

- Leren en ontwikkelen door anderen
- Actief zoeken naar wat werkt door ervaringen en 'goede' praktijken te delen (d.w.z. ook leren over een proces of traject dat moeilijk was en misschien niet het resultaat had dat we hadden verwacht) en manieren vinden om daar meer van te doen
- Ontdekken van de drempels waarmee professionals worden geconfronteerd bij het implementeren van participatierechten (zoals gedefinieerd in het IVRK) in de dagelijkse praktijk
- Ontdekken van de drempels waarmee professionals worden geconfronteerd bij het horen van, het betrekken van kinderen en het laten doorklinken van hun stem in de besluitvorming in de dagelijkse praktijk.
- Leren wat echt partnerschap met kinderen is
- Door te leren en te delen, verdiepen en behouden wat werkt
- Vergroten van het bewustzijn van methodieken en gebruikte strategieën om deze drempels aan te pakken
- Bewustwording vergroten van de mogelijkheden voor professionals om kinderrechten zoals gedefinieerd in het IVRK in de dagelijkse praktijk te implementeren
- Professionals inspireren om betrokken te raken bij organisatorische en structurele systemen die kinderrechten centraal willen stellen in beleid en praktijk.

Voor dit onderdeel gebruiken we waarderend onderzoek gedurende het hele proces (Barrett, Fry, & Wittockx, 2012). We onderzoeken succes, hoe het is bereikt en hoe het kan worden behouden en erop kan worden voortgebouwd.

Sectie A: Naar een lerende mindset: waardierend delen van leren

Doel van de oefening

Het doel van de volgende oefeningen is dat de deelnemers reflecteren over wat er al goed gaat bij de participatie van jonge kinderen. Reflecteren op de eigen praktijk en zoeken naar de feedback die ze al van jonge kinderen kregen.

Instructies

- Stel de volgende vragen om te reflecteren over hoe ze een partnerschap met kinderen verzekeren:
 - Wat betekent dit voor jou? Hoe zou je dit omschrijven?
 - Wat heb je geleerd dat werkt?
 - Welke feedback is je het meest bijgebleven, heb je hierover ooit van een kind/jongere gekregen?
- Verdeel de deelnemers in groepjes van 2-3 (online: break-out rooms)
- Nodig de deelnemers uit om erg nieuwsgierig naar elkaar te zijn en alleen vragen te stellen om meer details te krijgen
- Elke deelnemer krijgt 7 minuten en wisselt dan van rol
- Breng de groep weer bij elkaar en vraag om feedback.
- Elke deelnemer geeft de volgende feedback:
 - Welke gouden tip heb jij gehoord?
 - Wat vond je het sterkst in je collega?

Sectie B: Versterk en ontdek de praktijk van het geven van een stem aan kinderen en jongeren en het meenemen van hun stem in het hele traject: concrete details krijgen

Doel van de oefening

Het doel van deze oefening is dat deelnemers nadenken over hun huidige praktijk met een kind en reflecteren over wat ze al doen en analyseren wat deze praktijk 'goed' maakt.

Instructies

- De opleider nodigt elke deelnemer uit om te denken aan een kind met wie ze gewerkt hebben.
- De opleider vraagt de deelnemers te reflecteren over de volgende vragen :
 - Hoe en wanneer betrek je kinderen bij het proces? Hoe geef je ze een stem? Hoe zorg je ervoor dat de inhoud van je gesprek met kinderen ook wordt teruggekoppeld naar ouders en netwerk?
 - Wat ben je al aan het doen? Wat motiveert je om dat te doen? Wat werkt daarin? Wat zie je anderen daarin doen?
 - Welke tools gebruik je / zijn nuttig?
 - Wat vraagt dit van jou/je team/van de organisatie om dit te kunnen?
 - Als we kinderen, jongeren en hun ouders en netwerk zouden vragen wat heeft gewerkt, wat een verschil heeft gemaakt, wat zouden ze dan nu en op de langere termijn zeggen?
- Als het een online sessie is, gebruik dan een padlet om de belangrijkste discussies van de groep te rapporteren
- Feedback in groep:
grootste leermoment voor jezelf, voor je team en voor de organisatie voor de toekomst?

Sectie C: Uitdagingen aanpakken

Doel van de oefening

Het doel van deze oefening is dat de groep nadenkt over hoe en op welke manieren zij, hun team en hun organisatie obstakels kunnen omzetten in kansen en de muur kunnen doorbreken! Visie creëren en kansen verkennen en stimuleren om met oplossingen te komen voor de verschillende praktijk-, team- en organisatieniveaus. Zie ook: [Uitdagingen en mogelijkheden](#)

Instructies

- De opleider nodigt mensen uit om individueel na te denken over obstakels en uitdagingen en voor zichzelf de grootste uitdaging te definiëren die op dit moment voorligt.
- Als het een online workshop is, laat ze dan hun uitdaging formuleren in de chat
- De opleider nodigt mensen uit om weer in hun groepje van 3 te gaan zitten
- Laat ze per 3 wisselen en geef ze de opdracht elkaar oplossingsgericht te bevragen over hun uitdaging:
 - Nodig ze uit om zich voor te stellen wat ze in de toekomst zouden willen zien:
 - Wat zou jouw 10 zijn?
 - Scoren en wat zit er al in?
- Laat ze elkaar helpen om tot de volgende concrete actie te komen, met behulp van de volgende vragen:
 - Wat zou daarbij helpen? Wie (jezelf/team/regio/beleid) kan wat doen?
 - Wat zijn de 3 middelen binnen uw bereik om deze uitdaging aan te gaan?
- Laat ze hun gedachten afsluiten door te vermelden welke kwaliteiten ze uit dit gesprek van hun collega hebben gehoord
- Kom terug plenair
- Verzamel feedback of de belangrijkste lessen van elke groep, gestructureerd aan de hand van de volgende vragen:
 - Wat heb je gehoord dat werkt en zou je voorstellen te doen om deze uitdagingen het hoofd te bieden?
 - Welke aanbeveling zouden kinderen, ouders en hun netwerk ons volgens jou willen geven?
 - Wat moeten we vanuit de organisatie meer/anders doen om dit te ondersteunen?

Sectie D: De sessie beëindigen: overgaan tot actie

De begeleider brengt de groep bij elkaar en vraagt de groep na te denken over:

- Een nieuw iets dat ze hebben geleerd
- Een nieuwigheid die ze in de praktijk anders gaan doen
- Een nieuw aspect dat ze hun team, organisatie zullen vragen om te overwegen in termen van beleids- / praktijkveranderingen

Sectie E: Vervolgsessie

- Als je een vervolgsessie hebt kun je beginnen met een filmpje (je kan Nederlandse ondertiteling aanzetten): [Dan Siegel: Me + We = Mwe](#)

Dan Siegel, klinisch professor in de psychiatrie aan de UCLA, stelt voor dat we een nieuw woord creëren, MeWe (ik+wij), om aan te geven dat we een individueel zelf (ik) zijn dat verbonden en onderling verbonden is met iedereen en al het andere (wij).

- Vraag aan elke deelnemer: als je denkt aan participatie met kinderen/netwerk of professionele partners en je grootste kracht daarin, wat zou je dan met ons willen delen?
- in tweetallen uitwisselen: ze luisteren en stellen alleen vragen om meer details te ontdekken over wat de ander heeft gedaan: 'Wat nog meer? Wat nog meer?...'”
- Ga terug plenair en vraag om feedback: laat ze hun collega een compliment geven

Referenties

Barrett, F., Fry, R., Wittockx, H. (2012). *Waarderend onderzoek*. Het basiswerk. Leuven: Campus Lannoo.

Eerdekens, W., Heirbaut, E. (sd.). *Uitdagingen en mogelijkheden. Achtergrond voor praktijkwerkers*. <https://reacch.eu/wp-content/uploads/2023/06/Uitdagingen-en-mogelijkheden.pdf>

Haedens, N. Implementatie van Signs of Safety als een leertraject
[Implementatie van Signs of Safety als leertraject](#)

Turnell, A. & Murphy, T., (2017). *Tekenen van veiligheid. Uitgebreid briefingdocument (4e editie)*, East Perth : Elia International.

Siegel, D. (2022). *IntraConnected: MWe (Me + We) als de integratie van zelf, identiteit en erbij horen*. New York: WW Norton & Company.